

MUS. 1500

Høsten 2009

20.08: Populærmusikk:
Studieobjekter, teorier, metoder
Odd Skårberg

Dagens tekst

- Adorno: «On Popular Music» (1990)
- Bennett, Shank & Toyne: «Introduction» (2006)
- Danielsen, Anne 2002. «Estetiske perspektiver på populæmusikk» (2002)
- Middleton: «Ch 4: Change Gonna Come? Popular Music and Musicology» (1990)

Bennett, Shank & Toynbee:
De ser følgende mønstre fra 1980-tallet:

1. Et fragmenterte musikkmarked
2. Globalisering eller anglo-amerikansk dominans?
3. Bransje i radikal forandring. Nye medieplattformer: krise eller demokratisering?

Simon Frith lytter til populærmusikk:

A couple of years ago I went to see Al Green in a concert at the Royal Albert Hall in London. At one point he left the stage (and his microphone) and walked through the audience, still singing. As he passed me I realized that this was the first time, in 30 years as a pop fan, that I had heard a stars's "natural" voice.

Frith, Simon 1988. «The Industrialization of Popular Music», i Frith.
Music for pleasure - Essays in the Sociology of Pop. Cambridge:
Polity Press.

Dette gir som premiss: Populærmusikk er mediert

Populærmusikk er ALLTID filtrert
gjennom:

- Elektronisk bearbeiding
- Sound
- Software (avspillingsmedier)

Adorno:

«On Popular Music» (1940):

Adorno har en teori om pop. mus.
som rommer tre aspekter:

1. Produksjon
2. Musikalsk form
3. Resepsjon

Musikk som gjenspeiling

Samfunnet «slår inn» i musikken»

Den «immanente» metode: Lær ved å lytte!

Å lytte til produksjonsforhold: ØKONOMI

Å lytte musikalske former: SOSIAL KONTROL

Å se resepsjonsmønstre: «INSEKTTYPEN»
«DEN ENSOMME/
ISOLERTE
LYTTER»

Hvordan imøtegå Adorno?

FORSLAG FRA SALEN?

Adorno så (hørte) ikke:

- Det performative ved populærmusikk
- Det kreative potensialet ved Tin Pan Alley
- Rock som en motkulturell bevegelse
- At vi også lytter med kroppen:
 - Lytting innbyr til å bevege kroppen
 - Lytting er kroppserfaring

Adorno har likevel poenger:

Adorno ser populærmusikk fra et
manipulasjonsperspektiv:

Kulturindustrien øver et massivt trykk på
konsumentene.

Vi blir manipulert: Vi er alle barn av
kulturindustrien. Bli vi veltilpassede
konsumenter som skriker etter flere varer å
kjøpe?

Musikkbransjen HAR varekarakter:

- The world is our audience
- (Time Warner)
- Think globally – act locally
- (Thorn-EMI)
- A European based global recording company
- (Polygram)
- Globalize local repertoire
- (BMG)
- One Planet – One Music
- (MTV-slogan)
- «Vi forventer en omsetning på 565 millioner kroner i 1998»
- (Musikkjeden Hysj! Hysj!)
- «Promobiten er viktig for å få større fokus på barn»
- (Markedssjef i plateselskapet Barneselskapet)
- "Businessmen, they drink my wine"
- (Bob Dylan, «All Along the Watchtower»)

Publikum og utøvere har også poenger:

Populærfeltets agenter ser feltet i et
karnevalperspektiv:

Populærkultur tilbyr råmateriale for egen identitet og
selvstendig omgang med «varene».

Vi tar for seg av varer (herunder musikk) som tegn i
konstruksjon av kulturell stil og kulturell mening.

Vi blir ikke manipulert av populærkulturen, men vi
leker med den.

Vi snakker om den, krangler om den, elsker den,
hater den (fankultur), investerer i den osv....osv.

To versjoner av «Night and Day» (Cole Porter)

Manipulasjon: sukkersøt «love story»,
glatt...eller??

Frank Sinatra «Night and Day» (1957)

Karneval: Leke med musikalsk stoff og
teknologi

Juan Garcia Esquivel: «Night and Day»
(1958)

Om Esquivel:

Most of Esquivel's recordings start with much the same big band with vocal chorus foundation as Ray Conniff and others, but his arrangements take every element to its limit. On "Latin-esque," he went to the extreme of channel separation by placing two orchestras in studios a block apart and mixing the result live in the booth. If Roger Williams uses a four octave run in his version of "Autumn Leaves," Esquivel would use six and split them among six different instruments, starting on the right channel and moving over to the left in the process.

Middleton: «Ch 4: Change Gonna
Come? Popular Music and Musicology»
(1990)

Harvard Dictionary of Music definerer
musikkvitenskap:

Musikkvitenskap er hele feltet av systematisk kunnskap om musikk som framkommer gjennom bruk av en vitenskapelig undersøkelsesemetode, eller gjennom filosofiske spekulasjoner og rasjonell systematisering av fakta, prosesser og utvikling av musikalsk kunst og denne kunstens forhold til mennesket.

Er det plass for populærmusikk her? Ja, gjennom:

- Ny fagterminologi
- Ny metodologi (representasjoner av musikken)
- Kritikk av musikkvitenskapens ideologi

Terminologi

Musikkvitenskapens store lager av fagtermer:

harmoni, funksjonsharmonikk, dominant (dominatisk spenning)

vekseldominanter: (herunder fransk, italiensk, tysk) formbegreper: motiv, utvikling, celle, episode

dissonans, synkope osv....osv....

MUSIKK ER:

VERK

KOMPOSISJON

Musikkstykke

Melodi

Sang

vise

låt

nummer

spor

Ekstensjonale konstruksjonsprinsipper:

Musikken har en utstrekke karakter.
Temastoff videreutvikles i stadig nye
fasonger. Resultatet bli tematisk kompleksitet
gjennom bestemte formprinsipper.

Intensjonale konstruksjonsprinsipper:

Det enkelte tema (riff, hook) har sin egen
intensjonalitet, sin egen hensikt.

Metodologi

- Notasjon som styrke og svakhet

Vi må ikke forveksle notebildet med musikken!

Ideologi

Den tradisjonelle musikkvitenskapen bærer klare kjennetegn på å være en diskursiv formasjon (i tråd med Michel Foucaults diskursforståelse):

Et stammespråk (fagtermer)

En kunnskapsbank (episteme)

Et musikalsk repertoar (den europeiske kunstmusikken)

Et kunstsyn (musikk som autonom, for eksempel)

Et estetisk blikk (den «rene» smak)

Danielsen, Anne 2002. «Estetiske perspektiver på populærmusikk» (2002)

Viderefører poengene i de andre tekstene:

Populærmusikk innbyr til både en estetisk praksis og funksjoner.

Den kan både være identitesskapende (ha en funksjon) og innby til nytelse, behag (ha et estetisk sjikt)

Danielsen drøfter langs tre linjer

1. Hva er det som særpreger det rytmiske i den rytmiske musikken, det hun kaller groovens estetikk?
2. Hvilken plass har det estetiske i populærmusikk?
3. Hvilke betydning har teknologi?